

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Geodaesia, Geometria, Technica, Chemica - Cod. Durlach
35**

Wagner, Theodor

[Solms], [1607]

Tractatus. III. De schalae altimetrae geodaesia

[urn:nbn:de:bsz:31-239855](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-239855)

TRACTATUS. III.
DE
SCHALÆ ALTIMETRÆ GEO-
DÆSIA.

oia conando, docilis solertia, vincit

METIRI ALTITUDINEM

fit Triplex modo.

I.

Si perpendicularis secuerit Lineam inbra seu,
 12. distantia inter pedem trinum, & Basim
 rei metienda equalis e altitudini quaesita.

II.

Si numerum quem perpendicularis secuerit
 in umbra recta, posueris in aurea regu-
 la primo loco: Numerum pedam distan-
 tia secundo, & 12. tertio, operatio
 facta, addita Aetate tua altitudinis
 exhibet quaesitum.

III.

Si perpendicularis secuerit in solaribus
 umbra Versa numerum, primo loco
 pone in regula 12. secundo sectione
 perpendicularis, Tertio distantie
 cum addita tua Aetate.

Ita tenetur de altitudine
 accosa. sequitur
 de mactosa.

II.

Rem in plano in acostram meliori in
altitudine.

Fit per duas Stationes, Exemplo hoc
fit clarig. In prima Statione secat
punctum .4. in umbra Versa, p.
quo dividit .12. ejus quotiens resultat,
bit 3. reservantq.

Progreddior & in altera Statione in Versa
5. puncta punctum, per illa di-
vidit .12. quotiens ejus resultat .2.
huic quotientem subtrahit a priori
reservato 3. remanet j. Mox
spacium inter duas distantias, quod
reperio .40. habere pedes, quod dividit
p. j. & retinco .40. quia unitas neq.
dividit neq. multiplicat, hic addo 7.
pedes altitudinis Stationis meae, &
resultat altitudo Vera .47. pedum.

Hinc regula generalis
ortiva.

Si reservatas quotientibus duarum Stati-

min ab iudicem subtraheris & rema-
 nebit mitas, equalis e altitudo rei
 metiendae distantia duarum stationum,
 Si vero, 2. So ist mi genoitgrill
 Si 3. so ist di forg mi duttgrill
 & sic cum reliquis.

DE LONGITUDINE.

1.

Hanc si antelas metiri, hoc observa
 Per ignotam altitudinem Longitudi-
 nem invenisti in prioribus praescriptis
 ignota altitudine. Ita vice
 versa si notam altitudinem repe-
 rier ignotam longitudinem.

Para tibi porticam ea longitudine qua
 e inter oculum tuum & plantam pedis
 hanc loca in 12. partes aequales.

11.

Si igitur porticam & quadratam cum
 sua schala admodum oculo, & per
 ponticulum signaverit numerum in

in schalo, per ematam divide .12. quo,
tius indicabit, quot partes tua parti-
ca sint a tua Aetione ad metam
propositam

III.

Si perpendicularium fuerit lineam umbra
Median vel .12. equalis e longitudo
distantie vel partica

IIII.

Si signaverit perpendicularium .11. minus
umbra versa, Longitudo distantie
e una partica & Sibuffil & Ruden.

V.

Si signaverit 10. est una partica &
Zerij Zehnttheil & Ruden,

VI.

Si signaverit 9. umbra versa Longitudo
distantie e una partica & 3. Nonin,
theil & Ruden.

VII.

Si signaverit .8. umbra versa Longitudo
distantie e .j. partica & 6. Sibuffil
& Ruden

^{VIII.}
Si .6. signaverit distantia longitudinis
habet duas porticas

^{IX.}
Si .5. signaverit e .2. porticam, &
2 fustigill & mider

^{X.}
Si .4. Longitudo habet 3 porticas.

^{XI.}
Si .3. habet 4. porticas integras

^{XII.}
Si .2. habet .5. porticas

^{XIII.}
Si .j. habet .12. integras porticas.

DE PROFUNDITA; TE.

Hanc ita metiri licet.

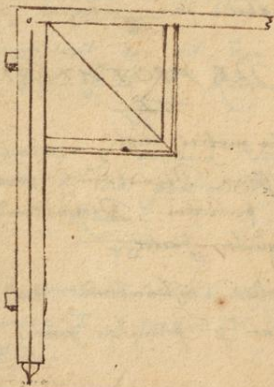
I. Investiga Diametrum fontis ori
fici & porticam. Diametrum seca
ni .5. equaliter fortior.

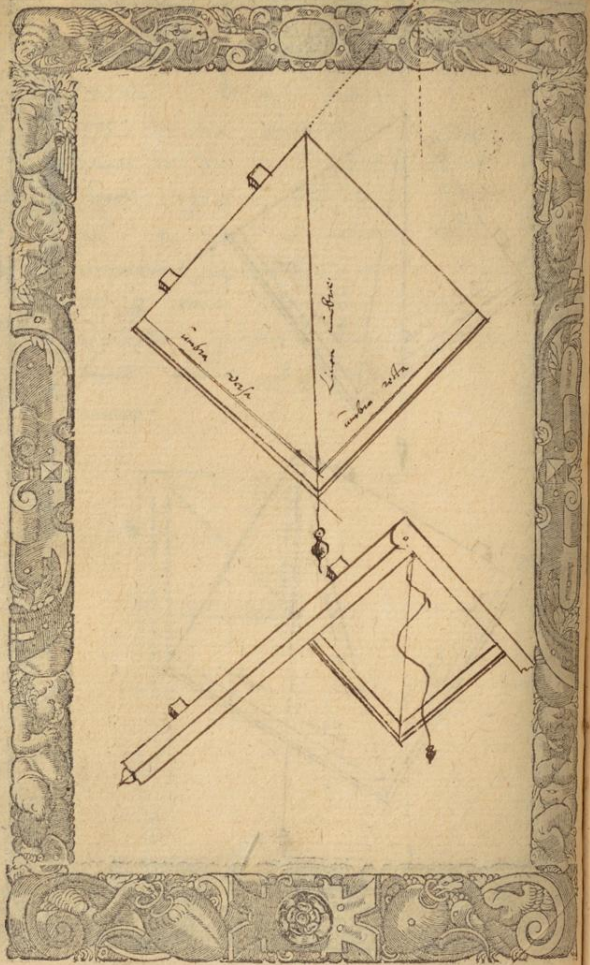
II. Applica instrumentum ad orifici
fontis, ut & primulas fontis aqua.

Videat e tui visis regione.

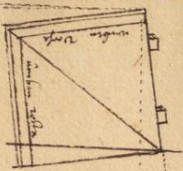
III. Si tunc perpendicularium signum
veret 12. prominciabilis profunditatem
fontis aequalum Diametro superiori.

III. Si vero in umbra recta
minutum signaverit, tunc divide
12. ϕ illum numerum, quotiens
inducit, quoties diameter superioris
fontis debeat ϕ profunditate fontis
accipi.

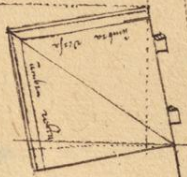

Stipula 1.

Stipula 2.

Vivit is qui multis infans, vivit is,
 qui se vitare, qui vero latitant
 & torpent, mortem suam ante,
 exserunt.

